

NATO och humanitär intervention

Ett realistiskt perspektiv

Victor Nordin
Ib Rundqvist

Abstract

Under FN-toppmötet 2005 formulerades principen om ansvar att skydda som avsåg skydda civilbefolkningar mot folkmord, krigsförbrytelser, etnisk rensning och brott mot mänskliga rättigheter genom att ge det internationella samfundet ett ansvar att ingripa vid dessa företeelser. Trots detta ansvar sker inte humanitär intervention i alla fall som det varit berättigat. I vår uppsats undersöker vi hur NATO:s beslut att intervensera i Libyen men inte Syrien kan förstås ur ett realistiskt perspektiv. Utifrån realistisk teori valde vi att undersöka hur egenintressen, maktbalans och FN:s säkerhetsråd påverkar NATO:s beslut om intervention. Resultatet av vår undersökning visar att förekomsten av ett FN-mandat ej påverkar NATO:s beslut om intervention. NATO:s egenintressen i Libyen kan förklara intervention, däremot så stämmer deras egenintressen i Syrien inte överens med en intervention. Intervention i Syrien försvåras även på grund av andra stormakters egenintressen i landet och Syriens och dess allierades maktposition.

Nyckelord: Humanitär intervention, NATO, Libyen, Syrien, Realism

Antal ord: 9814

Innehållsförteckning

1. Introduktion	2
1.1 Syfte och frågeställning.....	2
1.2 Avgränsning	3
1.3 Definitioner	3
2 Teori och metod	6
2.1 Teori	6
2.1.1 Klassisk realism.....	6
2.1.2 Neorealism	8
2.1.3 Offensiv realism och defensiv realism	10
2.1.4 Operationalisering av teori	10
2.2 Metod	11
2.2.1 Validitet.....	13
2.2.2 Valet av aktör	13
2.2.3 Disposition	13
3 Empiri	15
3.1 Libyen.....	15
3.2 Syrien	16
4 Analys.....	18
4.1 FN:s säkerhetsråd om Libyen.....	18
4.2 FN:s säkerhetsråd om Syrien.....	19
4.3 Maktförhållanden	20
4.4 Egenintressen	21
4.4.1 NATO:s egenintressen	21
4.4.2 Rysslands och Kinas egenintressen.....	22
5 Slutdiskussion.....	24
6 Källförteckning	27
6.1 Primärkällor.....	27
6.2 Sekundärkällor	27

1. Introduktion

I slutdeklarationen från FN-toppmötet 2005 så formulerades principen om ansvar att skydda. Ansvar att skydda innebär att varje enskild stat har ansvaret att skydda sin befolkning mot folkmord, krigsförbrytelser, etnisk rensning och brott mot mänskliga rättigheter. Det innebär även att det internationella samfundet har ett ansvar att skydda om en stat skulle misslyckas med att skydda sin befolkning. Deklarationen fastställer att det internationella samfundet i ett sådant fall ska agera i huvudsak genom diplomatiska, humanitära och andra fredliga medel med våld som sista utväg (FN 1).

Efter kalla krigets slut har begreppet humanitär intervention blivit ett av de mest dominerande ämnena inom den internationella politiska debatten. Det tycks också finnas ett flertal konflikter där interventioner har varit berättigat som t.ex. Syrien, men där omvärlden inte ingripit eller där interventioner överhuvudtaget inte diskuterats.

Detta leder oss till antagandet att det internationella samfundets ansvar att skydda inte är tillräckligt för att förklara varför en aktör väljer att intervensera i en konflikt. Stater kan alltså ha flera motiv till varför man intervenerar i krigshärjade regioner än rent humanitära. För om motiven endast var humanitära, då skulle världssamfundet ingripit i alla regioner där brott mot mänskliga rättigheter begås.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med den här uppsatsen är att undersöka vilka faktorer som påverkar en aktörs beslut om humanitär intervention. För att hitta undersökningsfaktorer har vi utgått ifrån realistisk teori inom internationella relationer. Vi valt att fokusera på NATO och dess medlemsländer som huvudaktör. NATO hade under kalla kriget rollen som beskyddare av västländerna mot Sovjetunionen. Idag är NATO en organisation som deltar i fredsfrämjande insatser utomlands, deras huvudmål är dock fortfarande medlemsländernas säkerhet.

Vi har valt ut två aktuella konflikter där den ena, Libyen, resulterade i en humanitär intervention genomförd av NATO och den andra, Syrien, inte resulterat i någon intervention.

Utifrån antagandet om att ansvar att skydda inte är tillräckligt för att förklara varför en aktör väljer att genomföra en humanitär intervention så lyder vår frågeställning:

- Varför valde NATO att intervensera i Libyen men inte i Syrien?

1.2 Avgränsning

Vi kommer enbart att undersöka interventioner på statnivå och mellanstatlig nivå. Vi är medvetna om betydelsen av ickestatliga organisationer, kultur, nationalism, nationella politiska system, idéer och socioekonomiska strukturer i sammanhanget (Hall 2009 s.48) men de väljer vi att bortse från i vår uppsats.

Vi har även valt att avgränsa oss till humanitär intervention i form av militära interventioner och därmed ämnar vi inte undersöka sanktioner eller annat dylikt. Stater (samt stater tillsammans i internationella organisationer) är de huvudsakliga aktörerna med militära resurser och därför väljer vi att fokusera på dem. Båda dessa avgränsningar finner vi nödvändiga för att vår undersökning ska vara genomförbar.

1.3 Definitioner

Den här uppsatsen fokuserar på humanitära interventioner och egenintressen. Därför väljer vi att definiera humanitär intervention, makt och maktbalans. För att gynna sig själv och säkra sin överlevnad strävar de flesta stater efter makt och för att förhindra att andra stater får för mycket makt så sätter man sin tilltro till maktbalansteorin.

Intervention är ett begrepp som endast bör användas vid tvång. När en intervention sker så tvingas den på den stat där den äger rum. En humanitär intervention är alltså ett väpnat ingripande med syfte att skydda mänskliga rättigheter. Andra ingripanden som sker med andra medel än det militära eller med de styrandes samtycke kan inte kallas humanitär intervention enligt folkrätten (Österdahl 2004 s.77).

Begreppet Humanitär intervention är dock inte så enkelt att det kan begränsas till enbart det humanitära. Syftet med interventionen är sällan enbart humanitära, utan oftast finns egenintresse som ett av de tydligaste motiven till en intervention. Det finns också en stor oenighet kring nyttjandet av interventioner. All form av våldsanvändning i enskild regi utan säkerhetsrådets godkännande är förbjudet om det inte är självförsvar (Österdahl 2004 s.77-78).

Humanitära interventioner har aktualiserats i takt med att engagemanget för mänskliga rättigheter ökat och därmed har allt fler ifrågasatt FN:s idé om ett våldsförbud, och istället anse att det är fullt legitimt att bryta mot regeln i vissa extrema fall. Vad som ska tolkas som extrema fall är dock svårare att förklara. Kritiker till humanitära interventioner menar att det kan vara ett sätt att motivera sitt agerande som egentligen kanske styrs av egenintressen (Österdahl 2004 s.77-78).

Trots att debatten om humanitära interventioner ökat efter kalla kriget, så finns det en lång historia bakom begreppet. Både Hugo Grotius och Emmerich de Vattel hävdade genom naturrättsliga argument att en stat kan ingripa mot en

brutal regim om det kommit en begäran från den förtryckta befolkningen. Flera av de äldsta interventioner som följde var riktade mot stater som utövade religiöst förtryck mot minoriteter, oftast kristna. De Europeiska stormakternas intervention i Grekland 1827-1830 är exempel på detta. Intentionerna till dessa tidiga interventioner är dock tveksamma, då det fanns stora maktpolitiska intressen för de europeiska stormakterna att försvaga det ottomanska riket och dessutom ett egenintresse i att enbart skydda de kristna minoriteterna (Bring 2002 s. 127-128).

Dessa interventioner skulle med andra ord inte tolkats som humanitära interventioner idag. Med tiden minskade denna typ av interventioner och enda exemplet efter 1920-talet är Hitlers ockupation av Böhmen och Mähren som rättfärdigades genom att de tyska minoriteterna i regionen behövde skydd. Detta gjorde att begreppet humanitär intervention tappade trovärdighet då nästan vad som helst kunde rättfärdigas med humanitära argument (Bring 2002s.130).

Efter andra världskriget påbörjades en debatt om interventioner återigen, men hindrades på grund av fokuset på kalla kriget. Efter Sovjetunionens fall, så har debatten återigen blossat upp om det nödvändiga i att skydda mänskliga rättigheter som NF (Nationernas förbund) och till viss del även FN misslyckats med. Trots att det idag krävs ett godkännande av FN:s säkerhetsråd, så är det svårt att hitta okontroversiella fall där humanitär intervention har nyttjats (Bring 2002s.130).

Vi har valt att definiera makt eftersom det är ett väldigt centralt begrepp inom realismen och maktbalansteorin. En definition av makt är förmågan att kunna uppnå sitt eller sina mål. En annan definition av makt är förmågan att påverka andra att göra sådant de annars inte skulle ha gjort (Nye 2007 s. 86-89).

Eftersom förmågan att påverka andra oftast är förenat med ett innehav av resurser, så brukar politiker eller statsmän definiera makt utifrån resurser. Dessa resurser är oftast militära eller ekonomiska, och att inneha mycket av dessa resurser kan liknas vid att inneha de höga korten i ett pokerspel. Om man har dåliga kort passar man, vilket innebär att en stat inte startar ett krig om den vet att förlust är ett sannolikt scenario. Ibland förlorar dock de stater som startar krig, vilket innebär att felbedömningar ibland görs (Nye 2007 s. 86-89).

Maktomvandling (förmågan att omvandla potentiell makt till faktiskt utövad makt) är dock inte bara beroende utav resurser, utan också sättet man använder dem på. Det finns både hård makt och mjuk makt. Hård makt bygger på att man ger någon form av morot eller piska för att nå sitt mål. Mjuk makt är en mer indirekt form av makt, som innebär att en stat kan uppnå sitt mål eftersom andra stater vill efterlikna staten eller sympatiserar med den. Att kontrollera dagordningen är också viktigt, för att bygga upp andras övertygelser (Nye 2007 s. 86-89).

Maktbalans är en central teori inom realismen, som används för att analysera olika händelseförlopp. Maktbalans kan förstås antingen som maktbalans som maktfördelning eller maktbalans som mål. Maktbalans som maktfördelning syftar på att makten är lika fördelad mellan två eller flera stater. Vissa realister hävdar att stabilitet råder när det finns en jämvikt mellan dessa stater, medans andra menar att stabilitet uppstår när en stark dominerande stormakt får ett sådant maktövertag att ingen vågar angripa denna (en så kallad global hegemon). Krig

uppstår när hegemonen försvagas och utmanas av en eller flera utmanarstater (Nye 2007 s. 91-92)

Maktbalans som politiskt mål syftar på en politik där alla stater gemensamt anstränger sig för att förhindra att en enskild stat får för mycket makt, som i sin tur kan rubba den jämna fördelningen av makt mellan staterna. Maktbalans teorin anser att stater går ihop för att hjälpa en svagare stat som blir angripen av en starkare för att den starkare staten inte ska växa sig alltför mäktig. Detta beteende är särskilt synligt i mellanöstern. När Irak invaderade Iran var det många som trodde att Syrien och andra arabländer skulle ställa sig bakom Irak på grund av de kulturella och ideologiska likheterna. Istället blev det tvärtom och detta förklaras enligt maktbalans teorin genom att de arabiska staterna fruktade att Irak skulle växa sig alltför mäktiga och därmed bli en regional hegemon (Nye 2007 s. 92-95).

Det finns dock andra faktorer som påverkar val av sida, till exempel geografisk närhet eller ideologiska och kulturella likheter. Ett exempel på detta är att Storbritannien på början av 1900-talet såg Tyskland som ett större hot än utmanarstaten USA. Det är inte alltid så att stater försvarar den svagare sidan i en konflikt. Under första världskriget gick USA in på ententens sida som stod för ca 30 % av den industrialiserade världens resurser. Maktbalans teorin förklarar inte heller den ekonomiska interdependensen. Enligt maktbalans teorin borde inte Frankrike vilja se en tysk ekonomisk tillväxt. Interdependensen gör dock att Frankrike inte tjänar något på att hålla tillbaka Tyskland, utan snarare tvärtom då den tyska tillväxten stimulerar även den franska tillväxten (Nye 2007 s. 92-95).

2 Teori och metod

2.1 Teori

För att hitta ett par undersökningsfaktorer har vi tagit avstamp i realismen. Realismen anser vi vara en logisk utgångspunkt för att förklara interventioner och icke-interventioner utifrån egenintressen.

Realismens största styrka är att den kan förklara varför den internationella politiken inte förändras särskilt mycket trots att den ekonomiska och nationella politiken har förändrats radikalt. Fortfarande präglas den internationella politiken av krig, konflikt och misstänksamhet. Svagheter med realismen är att många faktorer ignoreras. Varken kultur, ekonomi eller ideologi har enligt det realistiska perspektivet någon större inverkan på världspolitiken (Hall 2009 s.35).

Det liberala teoretiska perspektivet har kritiserat realismen för att ha en alltför pessimistisk syn på internationell politik. Liberala kritiker anser att skillnaden mellan inrikes- och utrikespolitik inte är så stor som realisterna hävdar. De anser även att realismen missar det faktum att världssystemet håller på att förändras. Handel och människor korsar gränser och många problem, till exempel ekonomiska problem och miljöproblem, måste lösas på en internationell nivå. Enligt liberala kritiker fungerar inte ett realistiskt perspektiv där stater endast har egenintressen vid dessa typer av problem. Vidare anser de att realismen ignorerar det faktum att dessa gemensamma problem alltmer kommer att suddas ut gränserna mellan staterna (Nye 2007 s.17-19).

2.1.1 Klassisk realism

I perioden efter andra världskriget var realisten Hans Morgenthau ledande inom ämnet internationella relationer. Hans bok *Politics among Nations*, som kom i sin första upplaga 1948, gav uttryck för teorin klassisk realism och kom att bli mycket inflytelserik.

Klassisk realism utgår ifrån människans natur för att förklara staters beteende. Individer anses vara huvudsakligen rädda, själviska och maktsökande. Stater utgörs av individer och deras beteende är därför präglad av individernas egenskaper (Mingst & Arreguin-Toft 2010, s. 70).

Stater är huvudaktörer i det internationella systemet och deras huvudmål är överlevnad (Mearsheimer 2001, s. 32). Stater anses vara rationella (Mearsheimer 2001, s. 32), enade och suveräna aktörer styrda av egenintressen (Mingst & Arreguin-Toft 2010, s. 121). Dessa intressen definieras i makttermer och

maktsträvan betraktas som det utmärkande draget i internationell politik. (Morgenthau 1993, s. 5, 29).

Det internationella systemet är enligt realisterna anarkiskt, vilket innebär att det inte finns en auktoritet över staten. Systemet består av självständiga stater som är suveräna på grund av att det inte finns en högre auktoritet (Mearsheimer 2001, s. 31). Det anarkiska tillståndet i det internationella systemet reglerar hur stater kan agera (Mingst & Arreguin-Toft 2010, s. 121).

Enligt Morgenthau är maktbalansen teoretiskt en betydande stabiliserande faktor i det anarkiska internationella systemet. Genom maktbalansen uppstår en jämvikt i det internationella systemet som upprätthåller stabiliteten och försäkrar överlevnaden av alla element i systemet. Jämvikten bygger på antagandet att alla elementen i balansen är nödvändiga för systemet och att de har rätt att existera. Utan en rådande jämvikt är det möjligt för ett element att få övertag på andra element, göra intrång på deras intressen och rättigheter och eventuellt förgöra dem (Morgenthau 1993, s. 183-185). Elementen i det internationella systemet är stater och således försäkras jämvikten staters överlevnad och mångfalden i det internationella systemet.

Morgenthau liknar maktbalansen vid en våg och menar att maktbalansen kan upprätthållas antingen genom att minska vikten på den tyngre vågskålen eller öka vikten på den lättare vågskålen. Att minska makten för de starkare har historiskt skett genom att stater försökt minska sina motståndares makt. Detta har skett framförallt genom att försöka splittra dem eller hålla dem splittrade, men även genom hårda krav i fredsavtal och genom att uppmuntra till förräderi och revolution (Morgenthau 1993, s. 194-5).

Maktökning för en svagare stat kan utföras med två olika metoder. Den första metoden är att den svaga staten ökar sin egen makt för att balansera den starkare statens makt, exempelvis genom kapprustning. Den andra metoden är att den svagare staten poolar sin makt med alla stater som har likvärdiga intressen mot den starkare staten. Den starkare staten kommer då att poola sin makt med alla stater som har likvärdiga intressen mot den svagare staten. Ett exempel på den andra metoden är allianser (Morgenthau 1993, s. 194-5).

Maktbalansen kan upprätthållas genom allianser med två metoder enligt Morgenthau. Den första metoden stämmer överens med den ovan beskrivna poolningen av makt där stater med likvärdiga intressen delas in i två grupper som återfinns i vars sin vågskål och balanserar varandra. Den andra metoden innefattar också dessa två grupper men även ett tredje element, som Morgenthau kallar vågmästare (Morgenthau 1993, s. 209-10).

Vågmästaren identifierar sig inte med någon av grupperna och deras intressen utan har som mål att upprätthålla maktbalansen. Detta innebär att vågmästaren alltid kommer att stödja den svagare gruppen så att ingen grupp eller stat får ett övertag på en annan. Vågmästaren är den mäktigaste aktören i det internationella systemet eftersom den avgör utgången av maktkampen och även kan se till att sina egna egenintressen uppfylls i upprätthållandet av maktbalansen (Morgenthau 1993, s. 209-10).

Enligt realismen är alltså maktbalansen i teorin en stabiliserande faktor. Åsikterna går dock isär om konsekvenserna av maktbalansen och enligt

Morgenthau leder den i realiteten till instabilitet. Morgenthaus motiverar detta ställningstagande med att stater alltid strävar efter mer makt än vad som behövs för att upprätthålla maktbalansen. Detta gör stater för att de vill inneha en säkerhetsmarginal så att de har råd att göra missberäkningar av hur mycket makt de behöver utan att riskera att hamna i en ogynnsam position och störa maktbalansen. Således kommer stater inte att sträva efter maktbalans utan efter ett maktövertag för den egna staten. Eftersom det inte går att förutse hur stora missberäkningarna kommer att bli så kommer alltid alla stater att sträva efter största möjliga makt (Morgenthau 1967, s. 103-4).

Stater som uppnår ett maktövertag kommer att använda sitt övertag för att försöka införa en permanent maktfördelning till sin egen fördel. Denna ständiga strävan efter största möjliga makt leder till att stater är rädda att hamna i underläge genom att förlora makt till andra stater eftersom en ofördelaktig maktfördelning hotar statens säkerhet och överlevnad. Rädslan leder till att stater tenderar att försöka slå till först och beröva andra stater på makt istället för att avvakta och riskera att själva bli berövade (Morgenthau 1967, s. 103-4).

Ur klassisk realism är många underteorier sprungna, varav neorealismen är den dominerande.

2.1.2 Neorealism

En kritik mot den klassiska realismen var att om människan i grund och botten är maktsökande och krigisk, hur skulle man då kunna förklara långa fredsperioder genom historien? För att finna svar på detta så uppstod neorealismen. Teorin grundlades när Kenneth Waltz släppte sin bok *Theory of International Politics*. Boken beskriver världspolitiken från 1648 (Westfaliska freden) och framåt (Mingst & Arreguin-Toft 2010 s.74).

Neorealismen har därefter tagit en dominerande roll inom realismen. Neorealismen delar den klassiska realismens antagande om att det internationella systemet präglas av en ständig kamp om makt för att säkra sin egen överlevnad (Mearsheimer 2001, s. 31).

Den stora skillnaden är att när den klassiska realismen grundar sin teori i den mänskliga naturen, har neorealismen sin utgångspunkt från det anarkiska systemet. Det internationella systemet är enligt Waltz ett system bestående av enheter (stater), som är samansatta till en helhet (struktur). Enligt Waltz är det strukturen som avgör hur enheterna agerar och eftersom det internationella systemets struktur är och alltid varit anarkiskt, handlar stater alltid enligt maktpolitiska principer (Hall 2009 s.38-39)

Detta är enligt Waltz den största anledningen till att stater handlar enligt egenintressen trots att kultur, ekonomi och nationell politik förändras med tiden. Som exempel tar Waltz kalla kriget och maktkampen mellan Sovjet och USA. Trots de ideologiska och socioekonomiska skillnaderna mellan dessa supermakter, var deras handlingsmönster närmast identiskt (Burchill 2001 s.90)

På 1990-talet utvecklades flertalet nya teoretiska perspektiv med institutionella drag som kritiserade realismen för att inte förstå betydelsen av

internationella institutioner som systemförändrande. Fred och säkerhet är enklare att uppnå om man inte utgår från realistiska tankar menade dess kritiker (Hall 2009 s.38-39).

Neorealisten Mearsheimers svar på denna kritik var att de internationella institutionerna snarare återspeglar den globala maktbalansen. Enligt Mearsheimer är institutioner ett sätt för stormakter att befästa sina positioner som just stormakter. Institutionerna är mellanliggande variabler och inte oberoende, och deras inflytande är ytterst begränsat. Stater intresserar sig endast för de relativa fördelarna och inte de absoluta fördelarna av ett samarbete. Varje stat strävar efter att antingen få lika mycket eller mer makt än de stater den samarbetar med. Absoluta fördelar innebär att man själv får fördelar, men att ens samarbetspartner riskerar att få ännu fler förmåner. Internationellt samarbete är svårt att upprätta eftersom det är betydligt svårare att ge alla stater relativa än absoluta fördelar i ett samarbete (Hall 2009 s.38-39).

För neorealister är polaritet ett viktigt begrepp eftersom det beskriver maktförhållandet i det internationella systemet. Realismen tror inte på några radikala eller strukturella förändringar utan enbart på förändringar i form av maktförhållanden. För att överleva i det anarkiska systemet behöver staterna makt och ju mer makt desto bättre. Tillslut uppstår en maktbalans med flertalet jämbördiga stater. Den här maktbalansen kan se ut på olika sätt. Bipolaritet är när det finns två supermakter som balanserar mot varandra. Historiska exempel på bipolaritet är Aten och Sparta samt Sovjetunionen och USA. När tre eller flera stormakter balanserar mot varandra så råder multipolaritet. Ett historiskt exempel på multipolaritet är Europa i början på 1900-talet (Mingst & Arreguin-Toft 2010 s.74-75).

Enligt neorealister strävar supermakter efter att uppnå unipolaritet, vilket innebär att en stat har rollen som global hegemon. Unipolaritet är enligt en del neorealister troligtvis (inte helt garanterat) den säkraste vägen till fred. Unipolaritet skulle kunna övervinna det anarkiska systemet, som i sin tur ses som den största anledningen till att konflikter och maktkamp uppstår mellan stater. Enligt neorealismen finns det huvudsakligen två anledningar till varför flera stormakter inte samarbetat för att avsluta alla krig. Dels finns det oro bland stater att inte vinna relativ makt och dels måste staterna vara på sin vakt mot fuskande. Fuskande och strävan efter relativa vinster uppmuntras av det anarkiska systemet enligt neorealismen och försvårar samarbete (Mingst & Arreguin-Toft 2010 s.74-75).

En stats överlevnad beror på om den kan uppnå större makt än andra stater. För att uppnå denna makt, kan fuskande inom ett samarbete vara ett sätt att uppnå en relativ vinst. Rädslan för fuskande är särskilt stark inom militära samarbeten där en förändring i vapenmaktsförhållandet kan leda till ett skifte i maktbalansen och krig. Egenintressen är en stark anledning till att stater ofta fuskar inom samarbeten (Mingst & Arreguin-Toft 2010 s.74-75).

Realismen kan även delas in i underteorier med mer normativa inslag om hur stater bör agera. En indelning är mellan offensiv och defensiv realism.

2.1.3 Offensiv realism och defensiv realism

Enligt den offensiva realismen så bör stater hela tiden sträva efter att förbättra sin relativa maktposition. Det lönar sig för stater att vara aggressiva, erövra och visa en vilja att starta krig (Mingst & Arreguin-Toft 2010, s. 73).

Den amerikanske statsvetaren och neorealisten John Mearsheimer är även en förgrundsfigur för teorin offensiv realism. Teorin formulerar han i sin bok *The Tragedy of Great Power Politics*. Mearsheimer delar realismens grundantaganden om att stater är rationella aktörer, deras huvudmål är överlevnad, de innehar någon form av militärmakt och de kan inte lita på varandra eftersom de inte kan vara säkra på varandras intentioner. Mearsheimer delar även antagandet om att det internationella systemet är anarkiskt (Mearsheimer 1994, s. 10).

De ovan nämnda realistiska grundantagandena i sig själva menar Mearsheimer inte leder till den ständiga maktkamp som råder i det internationella systemet. Att staters huvudmål är överlevnad klassar han till och med som ett defensivt mål (Mearsheimer 1994, s. 9-10). När dessa antaganden vägs samman leder de dock till att stater fruktar varandra, de ser till sin egen överlevnad och de söker alltid en förbättrad relativ maktposition. Stater kan inte lita på varandra och det finns ingen auktoritet över staterna som kan reglera deras beteende. Därför kan stater endast se till sig själva när det gäller att säkra sin egen överlevnad vilket leder till att de hela tiden söker ökad relativ makt eftersom det bästa sättet att säkra sin överlevnad är att inneha ett relativt maktövertag (Mearsheimer 1994, s. 10-12).

Stater fokuserar både på offensiv och defensiv eftersom de strävar efter att utnyttja andra stater samtidigt som de inte vill att andra stater ska utnyttja dem. Det internationella systemet präglas därför av en maktkamp där stater försöker maximera sin relativa makt och där krig alltid ligger nära till hands (Mearsheimer 1994, s. 12).

Defensiva realister anser att statens huvudmål bör vara överlevnad och säkerhet, inte maktmaximering som offensiva realister anser. När en stat söker mer makt än den behöver skrämmer det andra stater som i sin tur försöker öka sin makt för att försäkra sin överlevnad. Detta fenomen som benämns som säkerhetsdilemmat ger upphov till spänningar och konflikt mellan stater (Miller 2010, s. 143-4).

Defensiva realister anser att aggression och erövring inte lönar sig. Stater som blir utsatta för aggression lyckas generellt vinna tillbaka inledande förluster och även öka sin relativa makt på den anfallande statens bekostnad, dvs. erövraren förlorar i längden. Därför förespråkar defensiva realister att stater ska agera återhållsamt i det internationella systemet (Mingst & Arreguin-Toft 2010, s. 73).

2.1.4 Operationalisering av teori

Utifrån realismen har vi valt ut maktbalansteorin och egenintressen och valt att undersöka hur de kan förklara beslut om humanitär intervention. När vi undersöker maktbalans så kommer vi att utgå ifrån hur medlemmarna i FN:s

säkerhetsråd ställer sig inför en intervention och hur detta påverkar beslut om intervention samt även undersöka NATO:s maktförhållanden gentemot Libyen och Syrien. Vi har valt att ta med FN:s säkerhetsråd eftersom Ryssland och Kina båda anser att en humanitär intervention måste vara godkänd av säkerhetsrådet för att vara legitim (Mingst & Arreguin-Toft 2010, s. 307).

Vi har även utgått ifrån realismens fokus på egenintressen för att förklara staters agerande. Egenintressen kommer vi att undersöka i huvudsak genom NATO:s egenintressen i Libyen och Syrien. NATO:s egenintressen har vi valt att undersöka som säkerhetsintressen och oljeintressen. Vid en undersökning av egenintressen finns det en uppsjö av potentiella egenintressen att ta hänsyn till. Vi har valt att fokusera på säkerhet eftersom NATO:s huvudmål är sina medlemmars säkerhet (NATO 2) och på oljeintressen eftersom olja är en fundamental förutsättning för ekonomisk tillväxt i industrialiserade länder (Mingst & Arreguin-Toft 2010, s. 307) samtidigt som de flesta av NATO:s medlemsländer inte är några större oljeproducenter.

Vi kommer även att undersöka hur Ryssland och Kinas egenintressen kan påverka deras inställning till intervention eftersom de har en central roll i sammanhanget då de varit negativa till intervention i både Libyen och Syrien, de har veton i FN:s säkerhetsråd och innehar en stark maktposition.

2.2 Metod

Det är av stor betydelse att skilja på beroende och oberoende variabler. En beroende variabel beskriver de valda fallens variation i den egenskap som undersökningen har som mål att förklara. En oberoende variabel beskriver i sin tur fallens variation i egenskaper som tros förklara variationen i den beroende variabeln (Esaïsson m.fl. 2012, s. 102). Med andra så kommer vi att undersöka hur värdet på våra oberoende variabler kan förklara variationen i den beroende variabeln.

Undersökningen vi tänkt genomföra är en komparativ studie med en mest lika-design. I en mest lika-studie ska fallen ha olika värden på de valda oberoende förklaringsvariablerna samtidigt som fallen ska vara så lika varandra som möjligt när det gäller andra oberoende variabler. Fall ska väljas strategiskt så att de uppfyller kraven ovan (Esaïsson m.fl. 2012, s. 102).

De två fall som vi valt att undersöka är Libyen och Syrien. Dessa fall anser vi passa in i en mest lika undersökning då de delar oberoende variabler som att båda hade en auktoritär regim som vägrade avgå, rebeller som stred för att ta över makten samt att tydliga brott mot mänskliga rättigheter förekom.

Den beroende variabeln i vår undersökning är humanitär intervention och vi har en variation i vår beroende variabel då en intervention tagit plats i Libyen men inte i Syrien. Våra oberoende förklaringsvariabler som kommer att applicera på beslutet om humanitär intervention är stöd för intervention i FN:s säkerhetsråd, maktbalans och NATO:s, Kinas och Rysslands egenintressen. Eftersom vi vill undersöka hur realismen kan förklara varför NATO valde att intervensera i Libyen

men inte i Syrien så har vi valt våra oberoende förklaringsvariabler utifrån realismen och dess syn på hur stater agerar.

I en typisk mest lika-studie grundar sig valet av fall på de oberoende variablerna. Efter valet av fall så bestäms sedan värdet på den beroende variabeln. I en undersökning av den här typen är det viktigt att inte känna till värdena på både den beroende och de oberoende variablerna då undersökningen i så fall inte bidrar med någon ny kunskap (Esaiasson m.fl. 2012, s. 103).

Vi kommer inte använda oss av den typiska mest lika-designen då vi redan känner till värdena på vår beroende variabel, humanitär intervention eller ej, men inte känner till hur värdena på våra oberoende förklaringsvariabler skiljer sig åt. Istället har vi valt fall utifrån den beroende variabeln och valt fall så att vi fått en spridning på den beroende variabeln. Detta tillvägagångssätt anser vi vara det enda möjliga eftersom arbetet med att sätta värden på våra oberoende variabler kommer vara omfattande och även en del av själva vår undersökning (Esaiasson m.fl. 2012, s. 103).

För att kunna dra giltiga slutsatser med den metod vi valt så krävs det att vi är säkra på att det existerar en tydlig variation i vår beroende variabel (Esaiasson m.fl. 2012, s. 103), vilket vi är då Libyen är ett tydligt fall av intervention medan Syrien är ett tydligt fall av icke-intervention.

Vår undersökning är även av teoriprovande art då vi testar hur just realismen kan förklara humanitär intervention. I en teoriprovande undersökning är det viktigt att teorin går att applicera även på andra fall än de som ingår i undersökning så att resultaten av undersökningen blir generaliserbara (Esaiasson m.fl. 2012, s. 89). Förklaringsvariablerna egenintressen och maktbalans är inte specifika för Libyen och Syrien utan skulle även kunna vara relevanta för andra fall av humanitär intervention. Således går våra resultat att tillämpa på andra fall där NATO valt att intervensera eller ej.

En fåfallsstudie anser vi vara bäst för att besvara vår frågeställning då det finns ett begränsat antal fall där NATO har genomfört en humanitär intervention. Vi har begränsat oss till två fall, dels på grund av det begränsade antalet fall där NATO intervenserat och dels för att en mest lika design med för många fall skulle vara för tidskrävande och omfattande (Esaiasson m.fl. 2012, s. 101).

En nackdel med en mest lika-undersökning är att det inte går att vara helt säker på att de valda fallen uppfyller kriterierna för att vara mest lika då det oftast inte finns två fall som är helt homogena. Vidare så finns även risken att två lika fall är så pass lika att de inte varierar tillräckligt mycket i de tänkta förklaringsvariablerna (Esaiasson m.fl. 2010, s. 103). Vi anser, enligt resonemanget i stycke ovan, att Libyen och Syrien är tillräckligt lika för att jämföras i en mest lika-undersökning samtidigt som deras respektive geografiska läge ger upphov till variation i förklaringsvariabler. Syrien är situerat mitt i oroliga mellanöstern medan Libyen i Nordafrika innehar ett mindre känsligt geografiskt läge.

2.2.1 Validitet

En undersöknings validitet kan delas upp i inre och yttre validitet där inre validitet avser giltigheten av de slutsatser som dragits i undersökningen och där extern validitet avser undersökningens generaliserbarhet (Esaiasson m.fl. 2012, s. 58). Vårt metodval medför att vår undersökning har ambitionen att uppnå resultat som är generaliserbara till andra fall. Dock är en kritisk ställning till resultatens generaliserbarhet nödvändig då vi undersöker endast två fall.

Inre validitet uppnår vi genom att dra giltiga slutsatser utifrån vår undersökning och även genom att vara medvetna om vikten av en god begreppsvaliditet. Begreppsvaliditet innebär att vi har giltiga operationaliseringar av teorin så att vi verkligen mäter det vi säger att vi mäter (Esaiasson m.fl. 2012, s. 58). Våra operationaliseringar har vi motiverat i stycket operationalisering av teori ovan.

2.2.2 Valet av aktör

NATO har vi valt som huvudaktör eftersom organisationen nyligen genomfört en humanitär intervention i Libyen och eftersom de genom Turkiet delar gräns med Syrien. NATO är även en passande aktör då vi valt realismen som teori och NATO:s huvudmål är medlemsländernas säkerhet och överlevnad (NATO 2).

Det kan tyckas märkligt att NATO ses som en huvudaktör i en uppsats där man använder sig av ett realistiskt teoretiskt perspektiv, men faktum är att den realistiska skolan inte förkastar institutioner helt och hållet. Om stater har ett gemensamt mål, i detta fall säkerhetspolitiska, så kan stater alliera sig även om det möjligtvis endast är tillfälligt. Således är det staterna inom NATO som bör ses som huvudaktörerna eftersom det är deras intresse som styr hur organisationen agerar (Mingst & Arreguin-Toft 2010 s.225-226)

Vi har även valt att undersöka hur Ryssland och Kina påverkat NATO:s beslut om intervention eftersom de är stormakter som påverkar maktbalansen samt att de varit emot en intervention i Syrien och att de i allra högsta grad påverkar NATO:s förmåga att agera (FN 2).

2.2.3 Disposition

Genom att vara tydliga med hur vi genomför vår undersökning och vilka avväganden vi gör så strävar vi efter att uppnå intersubjektivitet i vår undersökning. Intersubjektivitet innebär att vår undersökning ska vara oberoende oss som forskare, dvs. att någon annan ska kunna komma fram till samma slutsatser som oss utifrån det material vi använt (Esaiasson m.fl. 2012, s. 25-6). Inledningsvis kommer vi att återge en del relevant information om Libyen och Syrien samt ge en kort beskrivning av hur konflikterna i Libyen och Syrien uppstod. Vi kommer sedan att analysera varför NATO intervenerade i Libyen men inte i Syrien utifrån beslut om intervention i FN:s säkerhetsråd, egenintressen och

maktbalans. Avslutningsvis kommer vi att redovisa och kritiskt reflektera över resultatet av vår undersökning.

3 Empiri

3.1 Libyen

1969 störtades kung Idris av Libyen och Muammar Khadaffi tog makten. Levnadsstandarden ökade i takt med att oljeintäkterna ökade, men samtidigt fick också Khadaffi mer makt. Khadaffis officiella hållning var att Libyen skulle vara en folkrepublik, men i realiteten styrde han landet med järnhand. All form av opposition var förbjuden och politiska motståndare straffades hårt (Säkerhetspolitik 2).

Massakern i Abu-Salim fångelset 1996 var en av de mest uppmärksammade incidenterna i Libyen, där ca 1200 fångar sköts ihjäl av libyska soldater. Trots påtryckningar från omvärlden blev händelsen aldrig utredd av de libyska myndigheterna (Säkerhetspolitik 2).

Khadaffi och Libyen har oftast fört en mycket aggressiv utrikespolitik, vilket resulterat i att de har haft få vänner i omvärlden (Landguiden 1). Flertalet terrorattacker kunde kopplas till den Libyska regimen som t.ex. Lockerbie attentatet, vilket ledde till att Libyen isolerades av omvärlden, men när kriget mot terrorismen påbörjades valde Khadaffi att starta ett samarbete med väst. Trots att Khadaffi tidigare hade proklamerat en tydlig anti amerikansk och imperialistisk hållning, så hade han också problem med islamistiska extremistgrupper. Det kan tyckas paradoxalt att ha Västvärlden och Al-Qaida som ärkefiender samtidigt, men faktum är att Khadaffis makt ifrågasattes av båda. Al-Qaida ville se en ökad islamisering och mer bokstavstrogen tolkning av Sharia lagarna än vad Khadaffi förespråkade (Säkerhetspolitik 2).

I februari 2011 nådde den arabiska våren Libyen. Likt de flesta fall under den arabiska våren inleddes upproret i fredligt manér, men det dröjde inte länge innan dessa grupper tog till vapen. Den 27 februari bildades det nationella övergångsrådet i ett försök att ena alla Khadaffis motståndare. På grund av det eskalerande våldet i landet, togs fallet Libyen upp i säkerhetsrådet. Trots olika uppmaningar om ett stopp på våldet, fortsatte Khadaffis bombningar mot demonstranter vilket till slut ledde till att resolution 1973 röstades igenom i säkerhetsrådet. Detta gav FN rätt att upprätta en flygförbudszon över Libyen (Säkerhetspolitik 2).

Uppdraget att upprätthålla flygförbudszonen togs över av NATO. Vad som är viktigt att poängtera att NATO gav rebellerna flygunderstöd, vilket ledde till krigslyckan vände för rebellerna vars situation såg hopplös ut innan NATO:s ingripande. Stridigheterna var intensiva, men när både Tripoli och alla andra stora städer intagits, hade rebellerna i praktiken segrat. Den 20 oktober blev Khadaffi dödad och hans 42 åriga styre hade nått sitt slut. Konflikten är dock inte över och

fortfarande finns det ett problem i antal vapen som cirkulerar i landet, samt motsättningarna mellan klanerna (Säkerhetspolitik 2)

3.2 Syrien

Syrien är likt Libyen också ett nutida fall där mänskliga rättigheter bryts och där en humanitär intervention skulle kunna vara berättigat. Skillnaden är att när beslut om intervention togs och genomfördes i Libyen, så har fortfarande ingenting hänt i Syrien.

Syrien är ett land med en stor etnisk och religiös mångfald. Största etniska gruppen i landet är araber och näst största är kurder, men även armenier, tjerkeser och turkmenier bor i landet. Majoriteten av araberna i landet är sunnimuslimer, men även flertalet är kristna. President Bashar Al-Assad tillhör dock den alawitiska gruppen, som har en tolkning av Islam liknande den Shiamuslimska. Flertalet av dem konflikter som varit i landet har utkämpats mellan dessa etniska och religiösa grupper. För att göra det än mer komplicerat, så kan det sägas att Syrien ligger beläget mitt i ett konfliktrikt område. Utrikespolitiken har i högsta grad formats av relationerna med grannstaterna (Säkerhetspolitik 1).

Ända sedan dag ett, har Israel varit en av Syriens värsta fiender. 1967 ockuperade Israel Golanhöjderna och detta område har varit källa till konflikt än idag (Säkerhetspolitik 1). Formellt sett har det varit krig mellan Syrien och Israel (Landguiden 2), eftersom Israel fortfarande ockuperar Golanhöjderna och Syrien har krävt att Israel lämnar tillbaka dessa för att fred överhuvudtaget ska vara möjligt att diskutera. Det formella kriget med Israel har varit en anledning till att landet har haft undantagslagar som ogiltigförklarat alla medborgliga mänskliga fri och rättigheter i landet (Säkerhetspolitik1).

Syrien är också högst delaktiga i konflikten i Libanon. Ända sedan Storsyrien styckades upp 1922 har Libanons självständighet varit ett irritationsmoment för Syrien, som anser snarare att Libanon bör tillhöra Syrien. Under inbördeskriget i Libanon 1989 gick Syrien in med stödtrupper och ända sedan dess har Syriens inflytande över landet varit påtaglig. Nästan inga politiska beslut togs utan Syriens medgivande fram till år 2005, då Syrien blev tvungna att dra sig ur, då man misstänktes för att ha legat bakom mordet på den libanesiska utrikesministern Rafiq Al-Hairi och de libanesiska protesterna mot syriernas närvaro blev för stora (Säkerhetspolitik 1)

1970 tog Hafez Al-Assad makten genom en oblodig kupp. I samband med detta blev landet mer sekulariserat men också mer auktoritärt. Ett uppror startades med det muslimska brödraskapet i bräschen. Konflikten eskalerade och kulminerade slutligen i brödraskapets sista fäste i staden Hama. Staden belägrades i tre veckor innan den intogs och jämnades med marken, men det är svårt att veta exakt vad som hände. Det talas om ett dödsantal på 7000 till 30000. År 2000 dog Hafez Al-Assad i en hjärtattack och hans son Bashar Al-Assad tog över. Visst hopp väcktes när politiska reformer genomfördes och vissa politiska fångar

släpptes. Hoppet kom dock på skam och trots den lovande inledningen, så är det idag förbjudet att kritisera och ifrågasätta familjen Assads legitimitet. Alla partier utom Baathpartiet är förbjudna och medierna i landet ägs av staten.

(Säkerhetspolitik 1)

Den arabiska våren spred sig även till Syrien. Protesterna i Syrien var till en början fredliga med krav om politiska reformer och ett slut på den omfattande korruptionen. När de civila dödsoffrena steg, så höjdes kraven på Assads och regeringens avgång. Med tiden ökade också sammandrabbningarna mellan demonstranter och regeringsstyrkor och i juli 2011 bildades den fria syriska armén, som ett försök att samla regimkritiska soldater som vägrat skjuta mot obehäpnade civila och istället delta i kampen mot regimen. Idag är situationen i praktiken ett inbördeskrig med tusentals döda, exakta siffror är svåra att finna då landet är stängt från omvärlden (Säkerhetspolitik 1).

4 Analys

4.1 FN:s säkerhetsråd om Libyen

Den 26 februari 2011 röstade FN:s säkerhetsråd genom resolution 1970. I resolutionen uttryckte säkerhetsrådet oro inför situationen i Libyen och fördömde våldet mot civila. Vidare så beklagade säkerhetsrådet de omfattande och systematiska brotten mot mänskliga rättigheter och uppviglingen till våld mot civila från de högsta instanserna av den libyska regeringen. Säkerhetsrådet krävde ett omedelbart upphörande av våldet och uppmanade den libyska regeringen att idka återhållsamhet och respektera mänskliga rättigheter (S/RES/1970 (2011)). Resolution uppmanade FN:s medlemsländer att införa ett vapenembargo mot Libyen, ett reseförbud för individer associerade med regimen och frysning av tillgångar i utlandet tillhörande individer med anknytning till regimen (S/RES/1970 (2011)).

Efter Libyens misslyckande med att uppfylla kraven i resolution 1970 röstade säkerhetsrådet den 17 mars 2011 igenom resolution 1973 där de återigen uttryckte oro över det eskalerande våldet i landet och befäste att situationen i Libyen utgjorde ett hot mot internationell fred och säkerhet (S/RES/1973 (2011)).

I enlighet med FN-stadgan, kapitel VII, så infördes en flygförbudszon över Libyen för att skydda civila. Resolutionen medförde även en förstärkning av besluten om reseförbud, frysning av tillgångar och vapenembargo från resolution 1970. Vidare så bemyndigade säkerhetsrådet alla FN:s medlemsländer, antingen agerande på egen hand eller genom regionala organisationer, att vidta nödvändiga åtgärder för att skydda civila i Libyen. Resolutionen fastställde att ett ingripande inte fick inkludera en utländsk ockupationsstyrka på Libyskt territorium och att alla ingripanden skulle ske i samråd med FN:s generalsekreterare (S/RES/1973 (2011)).

Ryssland och Kina är permanenta medlemmar i säkerhetsrådet och innehar således möjligheten att genom sina veton förhindra resolutioner att röstas igenom. Ryssland och Kina tillhör inte förespråkarna för humanitär intervention och har varit beslutna att inte låta det få ökat utrymme på bekostnad av staters suveränitet (Menon 2012, s. 310). När det kom till omröstning i säkerhetsrådet gällande resolution 1973 så valde dock Kina och Ryssland att avstå sina röster och resolutionen gick genom (FN 4).

Resolution 1973 gav Nato en legal möjlighet att intervensera i Libyen. Den 22 mars 2011 beslutade Nato att förstärka vapenembargot mot Libyen genom att blockera havsvägarna för vapen och legosoldater på väg in i Libyen. Den 24 mars beslutade Nato att förstärka flygförbuds zonen och slutligen den 31 mars så tog

Nato befälet över den militära insatsen i Libyen och började genomföra militära ingripanden med flyg och flotta (NATO 1).

Nato beskriver sitt ingripande i Libyen som att de svarade på FN:s begäran om aktion och att de ingrep militärt för att skydda civila och civilt befolkade områden. Enligt Nato så grundade sig deras beslut om att ingripa på en legal grund, ett starkt regionalt stöd och ett påvisbart behov av intervention (NATO 1).

4.2 FN:s säkerhetsråd om Syrien

Trots ett liknande humanitärt behov av en intervention i Syrien som i Libyen så har FN:s säkerhetsråd inte röstat igenom en resolution som möjliggör en humanitär intervention i Syrien. Den 20 juli 2012 röstades en resolution ner i säkerhetsrådet som hade möjliggjort sanktioner mot den syriska regimen om inte åtgärder tagits för att minska våldet i landet. Resolutionen fälldes genom att Ryssland och Kina lade in sina veton (FN 2).

Som ett svar på säkerhetsrådets misslyckande att rösta igenom en resolution så antogs en resolution i FN:s generalförsamling som uttryckte stor oro över det ökande våldet i Syrien, fördömde den syriska regimens användande av tunga vapen mot civilt befolkade områden och deras brott mot mänskliga rättigheter, samt krävde att alla sidor i konflikten åtar sig att avsluta konflikten. Ryssland och Kina röstade även emot resolutionen i generalförsamlingen (GA/11266).

En resolution från generalförsamlingen väger dock inte lika tungt som en från säkerhetsrådet och kan inte möjliggöra sanktioner eller intervention. Navanethem Pally, högkommissionär för mänskliga rättigheter i FN:s generalförsamling, har uppmanat båda sidor att respektera mänskliga rättigheter och påmint om att de skyldiga till brott mot mänskligheten och krigsbrott kommer att ställas till svars för sina brott (FN 3). Dessa uttalanden utgör dock inte mer än rekommendationer och FN:s handlingsutrymme i frågan om Syrien är begränsat då säkerhetsrådet är låst på grund av Kinas och Rysslands veton.

Kina och Ryssland har ställt sig kritiska till intervention i Syrien. I ett gemensamt uttalande, den 7 juni 2012, så uppmanade Kina och Ryssland till en dialog som respekterade Syriens suveränitet, självständighet och territoriella integritet. Vidare deklarerade de sitt motstånd till försök att lösa krisen i Syrien genom militära aktioner och försök att påtvinga ett regimskifte. Ryssland och Kina uttryckte sitt stöd för medling mellan båda sidorna i konflikten och uppmanade dem att upphöra med våldet och inleda en dialog (CNN).

I en presskonferens den 2 juli 2012 så fördömde Natos generalsekreterare Anders Fogh Rasmussen det eskalerande våldet och brotten mot mänskliga rättigheter i Syrien. Uttalandet kom dock i samband med att Syrien sköt ner ett flyg tillhörande Natomedlemmen Turkiet, en handling som Rasmussen starkt fördömde (NATO 2). Syrien har även skjutit granateld in i Turkiet, något om NATO har definierat som en aggression mot dess sydöstra gräns, ett brott mot internationell rätt och ett tydligt hot mot säkerheten av en av sina allierade (NATO 3). Rasmussen uttryckte i presskonferensen att det rätta bemötandet av

krisen i Syrien var ett politiskt bemötande. Vidare uppmanade Rasmussen det internationella samfundet att agera samordnat mot regimen i Syrien för att få ett slut på blodspillan och den konflikt som hotar stabiliteten i hela regionen (NATO 2).

NATO:s uttalanden om situationen i Syrien har inte haft samma fokus på brott mot mänskliga rättigheter och skydd av civila som deras uttalanden om Libyen och trots att t.o.m. en NATO-medlem har blivit utsatt för aggression från Syrien så uppmanar Nato fortfarande endast till politiska lösningar (NATO 2)

4.3 Maktförhållanden

Enligt Dodd så anser kritiker till humanitär intervention att sannolikheten för att en intervention ska ta plats är högre om den part som är skyldig till brott mot mänskliga rättigheter inte innehar en stark militärmakt eller starka allierade (2007 s. 62). Enligt detta antagande sker endast en humanitär intervention om det råder en diskrepans i maktförhållanden mellan parten som är skyldig till brott mot mänskliga rättigheter och den part som intervenerar.

Det råder ingen tvekan om att NATO har en starkare militärmakt än både Libyen och Syrien och i rena makttermer är de mycket mäktigare än dem båda. Tillsammans utgörs NATO-medlemmarnas militärmakt av cirka 3,5 miljoner man (NATO 5, s. 10).

Dock så påverkar Libyens och Syriens relativa maktposition mot NATO förutsättningarna för NATO att genomföra en framgångsrik intervention. Har Libyen och Syrien en stark militär och tillgång till kemiska och biologiska vapen samt kärnvapen påverkar det enligt Dodd förutsättningarna för en framgångsrik intervention. Vidare så kan Libyen och Syrien genom allianser poola sin makt med andra för att balansera NATO:s makt.

Libyens försvarsutgifter uppgick år 2008 till endast 1,8 % av BNP (SIPRI 1). Innan konfliktens början i Libyen så bestod militären på pappret av ungefär 100 000 man, tungt artilleri, stridsvagnar, stridsflyg och en mindre flotta. Innan NATO:s intervention dessutom försvagades militären genom avhopp och genom att rebellerna beslagtogs materiell. Vidare så ansågs militären vara i dåligt skick på grund av försummelse och sanktioner från omvärlden. På grund av försummelse ansågs stora delar av Libyens stridsflyg och deras luftförsvarssystem vara oförmöget att hindra utländskt flyg att införa en flygförbudszon. I ett försök att närma sig väst så förstörde Libyen år 2004 hela sin arsenal av kemiska vapen och övergav sitt kärnvapenprogram (Trust).

Vid tiden för interventionen var Libyens enda allierade länder i Subsahariska Afrika som Libyen köpt med sina oljepengar (NYT). När det kom till resolutionen i FN:s säkerhetsråd som möjliggjorde en intervention var det ingen som motsatte sig den. 10 länder röstade för medan Kina, Ryssland, Brasilien, Tyskland och Indien avstod från att rösta (FN 4).

Syriens försvarsutgifter uppgick år 2008 till 3.6% av BNP (SIPRI 2). Syrien har en starkare militärmakt än Libyen och ett effektivare luftförsvarssystem. 2010

beräknades den syriska militären bestå av 325 000 man, stridsvagnar, artilleri, stridsflyg och flotta (BBC 1). Det har funnits misstankar om att Syrien har försökt anskaffa både kärnvapen och biologiska vapen. Dessa misstankar har dock inte kunnat bekräftas. Däremot innehar Syrien en av de mer avancerade arsenalerna av kemiska vapen i mellanöstern och likaså en av de större arsenalerna av ballistiska missiler i regionen (NTI).

Syrien och Iran har varit allierade i årtionden då de haft gemensamma strategiska mål och även gemensamma fiender (BBC 2). Ryssland och Kina har även ställt sig kritiska till en intervention i Syrien och röstat ner resolutioner gällande fråga i FN:s säkerhetsråd (FN 2).

Syriens starkare militär gör en intervention svårare än i Libyen (CSIS, s. 3). Dessutom finns det ett uttalat motstånd mot intervention i Syrien från Syriens allierade. I makttermer så är en intervention i Syrien svårare än i Libyen på grund av Syrien starkare maktposition samtidigt som Syrien kan poola sin makt tillsammans med sina allierade för att balansera NATO:s makt.

4.4 Egenintressen

Hur kan vi då förstå varför Nato valde att intervensera i Libyen men inte i Syrien, dels utifrån Natos egenintressen, men även utifrån Kinas och Rysslands egenintressen? Hela det realistiska perspektivet bygger på att stater ser sina egenintressen i första hand och att samarbete endast fungerar när dessa intressen uppfylls (Säkerhetspolitik 3).

4.4.1 NATO:s egenintressen

Viktigt att poängtera är att NATO i sig inte har några egenintressen, utan att det snarare är staterna inom organisationen som driver organisationens agerande. NATO:s huvudmål är medlemsländernas säkerhet. NATO:s medlemmar består utav av ett betydande antal västländer, men även Turkiet. Skulle det kunna vara så att på grund av att en NATO medlem hotas, gör att organisationen väljer att inte intervensera på grund av den stora risken att blanda in konflikten på en medlems territorium? Spänningarna mellan Syrien och Turkiet har ökat genom diverse raketöverskjutningar över turkiskt territorium från syriskt håll (NATO 3).

Medlemsstaterna vill säkerligen inte förvärpa situationen än mer. Gällande Libyen är situationen en annan då medelhavet skiljer Libyen från närmsta NATO-medlemmar. Således hotade konflikten i Libyen inte NATO medlemmarnas nationella säkerhet. Libyen saknar även mäktiga allierade (Säkerhetspolitik 2), vilket Syrien inte gör. Syriens komplicerade relation med både Libanon, Israel och Iran, gör att en militär aktion mot Syrien, skulle kunna utlösa ett storkrig i mellanöstern och därmed skulle en intervention i detta fall vara extremt kostsam. Den komplicerade inrikespolitiska situationen i Syrien med konflikter mellan etniska grupper gör situationen än mer komplicerad (Fokus). Kriteriet om rimlig

utsikt för framgång kan tyckas i fallet Syrien vara mycket avlägset (Syse 2004 s. 115-116)

Ett potentiellt egenintresse för NATO:s medlemsländer vore att uppnå en ökad kontroll av naturresurser, t.ex. olja. De flesta av NATO:s medlemsländer är inga större oljeproducenter samtidigt som olja är en fundamental förutsättning för ekonomisk tillväxt i industrialiserade länder (Mingst & Arreguin-Toft 2010, s. 307). Således är flera av NATO:s medlemsländer beroende av oljeimport för att tillgodose sina behov. USA:s oljekonsumtion utgörs till 55 % av importerad olja (CIA 1) och 6 av de 10 största råoljeimportörerna i världen är NATO-medlemmar (CIA 6, NATO 4).

Den starka ekonomiska tillväxten i länder som Kina och Indien har ytterligare ökat trycket på de redan begränsade oljetillgångarna (Mingst & Arreguin-Toft 2010, s. 307) och det har talats om en efterfråganschock på olja under 2000-talet (Dodd 2007, s. 77).

Enligt Dodd fruktar analytiker att nästa generations krig kommer att utlösas av kampen om resursrika områden (2007, s. 78). Vidare så har USA:s invasion av Irak 2003 tolkats som en del i en större strategi att maximera landets tillgång till olja och naturgas (2007, s. 76).

Både Syrien och Libyen besitter omfattande oljetillgångar. Libyen var 2011 den 28e största råoljeproducenten i världen och hade 2012 den 9e största råoljereserven i världen (CIA 2). Syrien var 2011 den 33e största råoljeproducenten i världen och hade 2012 den 33e största råoljereserven i världen (CIA 3).

På grund av oljeberoendet ligger det således i NATO:s intressen att säkra sin tillgång till olja och samtidigt upprätthålla stabiliteten i de oljeproducerande länderna. Libyen är Afrikas störste oljeproducent (CIA 5) och interventionen i Libyen kan därför förstås utifrån att NATO vill få slut på stridigheterna i landet för att skydda oljetillgångarna och försäkra sig om fortsatta oljeleveranser. Mellanöstern innehar 60 % av världens oljereserver (Mingst & Arreguin-Toft 2010, s. 307), däremot så är Syrien inte en av de större producenterna i regionen. Saudiarabien, Iran, Förenade Arabemiraten, Kuwait, Irak, Qatar och Oman är alla länder i regionen som har större råoljeproduktion och råoljereserver än Syrien (CIA 4-5).

En intervention i mellanöstern medför en risk för oönskade konsekvenser (CSIS, s. 2) dvs. en spridning av oroligheterna till andra länder i mellanöstern varav några är mycket större oljeproducenter än Syrien.

4.4.2 Rysslands och Kinas egenintressen

Viktigt att framhålla är inte bara NATO medlemmarnas egenintresse utan även andra stora aktörer i konflikten som Ryssland och Kina. I fallet Libyen lade man ner sina röster och därmed godkände den humanitära interventionen indirekt, även om en del kritik senare framfördes mot NATO:s och västs agerande (Youtube). Kina framhåller sin ståndpunkt om att säkerhetsrådet inte ska blanda sig i andra länders inre angelägenheter, kanske för att de inte vill att andra stater ska lägga sig

i deras egna inrikespolitiska problem (Fleur 2012). Ryssland i sin tur har anklagats för att ha ett omfattande vapensamarbete med Syrien av bland annat Hillary Clinton (SVT).

När Ryssland och Kina lade ner sina röster vid Libyen resolutionen hade de ingen vetskap om vad som skulle hända. Det är också svårt att finna exempel på humanitära interventioner som inte varit kontroversiella eller ifrågasatta av omvärlden och befolkningen i den stat där interventionen sker. Det är också svårt att hitta exempel på interventioner som varit lyckade rent militärt. Ryssland och Kina hade med andra ord anledningar att tro att Libyen skulle kunna bli ett militärt misslyckande i stil med Irak, där motståndet mot väst och USA snarare ökat. I stället tycks det blivit tvärtom och västvärlden har snarare ökat sitt inflytande i regionen tack vare deras stöd åt upproren i arabvärlden. Ryssland vill inte förlora mer inflytande i mellanöstern, vilket antagligen är en av de största anledningarna till att de stödjer den syriska regimen om man utgår från egenintressen (Fleur 2012).

Ryssland har även egenintressen i Syrien i form av en flottbas i Tartus. Denna flottbas är den sista flottbasen under rysk kontroll utanför forna Sovjetunionen och således Rysslands enda i medelhavet. Ryssland anser att en flotta med världsomspännande räckvidd är nödvändig för landets återkomst som supermakt och att flottbasen i Tartus är viktig för landets säkerhetsintressen (Harmer 2012, s. 1,3). NATO har genom sin medelhavsdialog skapat samarbete med många av Sovjetunionens gamla klientstater (Harmer 2012, s. 5). Enligt Harmer är Syrien Rysslands sista klientstat i arabvärlden och därför viktig för Rysslands inflytande i både medelhavet och arabvärlden. Genom Tartus så behåller Ryssland ett fotfäste i Syrien och arabvärlden (2012, s. 5).

5 Slutdiskussion

I vår slutdiskussion kommer vi att redovisa vilka slutsatser vi kan dra om varför NATO har valt att intervensera i Libyen men inte i Syrien utifrån våra undersökningsvariabler.

Resolutionen i FN:s säkerhetsråd om Syrien som röstades ner den 20 juli 2012 kan liknas vid resolution 1970 om Libyen då de båda uppmanar den sittande regimen till återhållsamhet och möjliggör sanktioner, samtidigt som det inte möjliggör en humanitär intervention.

Nästa steg efter att kraven i resolution 1970 inte uppfyllts av Libyen var resolution 1973 som gav mandat till intervention. Hade resolutionen som röstades ner för Syrien gått igenom hade möjligtvis nästa steg (om Syrien inte uppfyllt kraven) varit en resolution som givit mandat till en humanitär intervention. Så var inte fallet och således fanns det i fallet Libyen ett FN-mandat som tillät Nato att intervensera, något som saknades i Syrien. Vidare så fanns det inte ett lika uttalat motstånd mot intervention i Libyen som i Syrien från Ryssland och Kina.

Således skulle NATO:s agerande gällande Libyen och Syrien kunna förstås som att de inte kan intervensera utan stöd från ett FN-mandat eller när det finns ett uttalat motstånd till intervention från stormakter.

Detta antagande får stöd i fallen Libyen och Syrien men motsägs av tidigare fall av humanitär intervention från NATO:s sida. 1999 så intervenerade NATO i Kosovo av humanitära skäl utan ett stöd från ett FN-mandat. Utifrån detta drar vi slutsatsen att besluten i FN:s säkerhetsråd och dess medlemmars inställning till intervention inte ensamt kan förklara varför NATO intervenerade i Libyen men inte i Syrien.

NATO:s egenintressen valde vi att undersöka som medlemsländernas säkerhet och tillgång till olja. Syrien delar gräns med NATO-medlemmen Turkiet och konflikten har vid ett flertal tillfällen spillt över in i Turkiet. Därför utgör konflikten i Syrien ett direkt hot mot NATO:s säkerhet. Libyen delar ingen gräns med NATO och Medelhavet skiljer landet från de närmsta NATO-medlemmarna. Konflikten i Libyen utgjorde därför inget direkt hot mot NATO:s säkerhet på samma sätt som konflikten i Syrien.

Säkerhet framstår inte som en förklaring till NATO:s agerande då man valde att intervensera i Libyen som inte utgjorde ett direkt säkerhetshot men inte i Syrien som utgjorde det. NATO:s agerande kan förstås utifrån att de inte vill att oroligheterna i respektive konflikt ska sprida sig till andra länder. Ökad orolighet i Nordafrika respektive Mellanöstern kan ses som ett ökat hot mot NATO:s säkerhet. Interventionen i Libyen motiverades bland annat med att man ville förhindra oroligheterna att sprida sig. I Syrien finns det däremot en risk att en intervention snarare leder till ökade oroligheter i Mellanöstern. NATO:s agerande

i respektive konflikt kan därför förstås utifrån en vilja att minska spridningen av konflikterna. I ena fallet genom intervention, i andra genom icke-intervention.

Risken för spridning av oroligheter hänger ihop med vårt andra egenintresse som vi valt att undersöka, olja. NATO har starka intressen i att försäkra sig om en stabil tillgång till olja. Interventionen i Libyen kan förstås som att de ville få slut på oroligheterna för att försäkra sig om tillgång till Libyens olja. Libyen är den största oljeproducenten i Afrika och därför också den största producenten i det område som konflikten i landet hade riskerat att sprida sig till. I Syrien är situationen en annan då Syrien inte är en av de större oljeproducenterna i Mellanöstern.

Således borde NATO:s intresse inte enbart ligga i att få slut på stridigheterna i Syrien, skydda deras oljetillgångar och försäkra sig om fortsatta oljeleveranser. Viktigare för NATO vore att försäkra sig om stabiliteten i hela Mellanöstern och inte riskera att konflikten sprider sig till de oljerika länderna i Syriens närhet. Eftersom en intervention i Mellanöstern riskerar att leda till ytterligare oroligheter i regionen så kan NATO anse det vara för riskfyllt att intervensera i Syrien vilket även förklarar deras fokus på att nå en lösning genom politiska medel.

Rädslan för en spridning av konflikten verkar ha existerat i båda fallen. Interventionen i Libyen motiverades bland annat med att man inte ville att konflikten skulle spridas. I Syrien verkar det vara omvänt då en intervention riskerar att sprida konflikten till andra länder.

Ryssland och Kinas egenintressen i Libyen verkar inte ha varit tillräckligt starka för att de skulle motsätta sig en intervention. Trots att de inte stod bakom beslutet om en intervention så valde de att inte rösta ner resolution 1973 i FN:s säkerhetsråd. I Syrien verkar dock framförallt Ryssland ha betydande egenintressen som gör att de motsätter sig en intervention. Syrien är en långvarig allierad till Ryssland och även deras sista klientstat i arabvärlden. Syrien kan därför ses som Rysslands sista halmstrå i arabvärlden, ett halmstrå som de inte är villiga att släppa. Den ryska flottbasen i Syrien är därför viktigt för Rysslands intressen. Kina och Ryssland är utan tvekan viktiga aktörer, som NATO och väst måste förhålla sig till.

Slutsatserna vi kan dra om egenintressen är att NATO:s egenintressen i Libyen bidrog till beslutet om en intervention samtidigt som Ryssland och Kinas egenintressen inte var tillräckligt starka för att de skulle motsätta sig den. När det gäller Syrien så verkar NATO:s egenintressen snarare ha lett till att de inte vill intervensera. NATO:s egenintressen är starka i hela mellanöstern och en intervention i Syrien riskerar att medföra negativa konsekvenser i resten av regionen. Samtidigt har Ryssland starka intressen i Syrien som gör att de motsätter sig intervention.

Libyens och Syriens makt kan även ha påverkat NATO:s beslut om intervention. Libyen hade inte ens möjlighet att förhindra införandet av en flygförbudszon över landet, deras militär var i dåligt skick och de hade inga mäktiga allierade bakom sig. Syrien kan givetvis heller inte mäta sig med NATO:s militärmakt men deras tillgång till kemiska vapen och ballistiska missiler hade utgjort ett hot både mot intervenserande styrkor och mot de NATO-medlemmar närmst Syrien, framförallt Turkiet. Syrien har dessutom mäktiga

allierade, dels i Iran men även i Ryssland som tillsammans med Kina motsatt sig beslut om åtgärder mot Syrien i FN:s säkerhetsråd. Libyen kunde inte mäta sig med NATO:s makt vilket underlättade för en intervention. Syrien kunde däremot genom att poola sin makt med allierade uppnå tillräcklig makt för att försvåra en intervention.

Rysslands och Kinas agerande går även att förstås utifrån teorin om maktbalans. Ryssland och Kina hade inga större egenintressen i Libyen och motsatte sig därför inte en intervention. I Syrien har framförallt Ryssland starka maktintressen och en NATO-intervention och ökat NATO-inflytande i Syrien hade därför kunnat störa maktbalansen.

Slutsatserna vi kan dra utifrån våra undersökningsvariabler är att NATO:s beslut om intervention inte kan härledas till om det funnits ett FN-mandat eller ej. Gällande egenintressen så verkar det som att NATO kan intervensera utifrån sina egenintressen så länge det inte motsätter sig en annan stormakts egenintressen, vilket var fallet i Libyen. I Syrien så verkar framförallt Rysslands egenintressen försvåra en intervention, samtidigt som en intervention inte stämmer överens med NATO:s egenintressen i Syrien och Mellanöstern. Maktförhållandet mellan NATO och Libyen underlättade för NATO:s intervention i landet. I Syrien så hade maktförhållandet varit en försvårande faktor för NATO om de avsett intervensera, då Syrien genom att poola sin makt med sina allierade är en mycket starkare maktfaktor än Libyen.

Våra resultat är beroende av vår valda metod, teori och de avgränsningar vi gjort. Vid tillämpning av en annan metod, teori och avgränsningar hade resultatet kunnat se annorlunda ut. Viktigt att poängtera är att realismen ignorerar andra möjliga förklaringsfaktorer som kultur, ideologi och interdependens. Vidare så påverkas resultatet av vårt val av egenintressen. Det finns andra möjliga egenintressen, som t.ex. flyktingfrågor och inrikespolitik, som vi inte valt att undersöka.

6 Källförteckning

6.1 Primärkällor

- NATO 2 = NATO:s officiella hemsida, Monthly press briefing, 2012-07-02
[Elektronisk] Tillgänglig:
http://www.nato.int/cps/en/natolive/opinions_88848.htm Hämtdatum: 2012-12-29
- NATO 5 = NATO Press Release "Financial and Economic Data Relating to NATO defence" [Elektronisk]
Tillgänglig: http://www.nato.int/nato_static/assets/pdf/pdf_2012_04/20120413_PR_CP_2012_047_rev1.pdf Hämtdatum: 2012-01-06
- S/RES/1970 (2011) Peace and security in Africa. Resolution från FN:s säkerhetsråd.
- S/RES/1973 (2011) Libya. Resolution från FN:s säkerhetsråd.
- SVT = SVT:s hemsida, Play, klipp: Clinton anklagar Ryssland för vapenexport till Syrien. [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://www.svtplay.se/klipp/132925?type=embed> Hämtdatum: 2013-01-06
- Youtube = Youtube hemsida, klipp "Vladimir Putin: Libyan invasion resembles the Crusade" [Elektronisk]: <http://www.youtube.com/watch?v=E3BKBSlyeeo>
Hämtdatum: 2012-12-29

6.2 Sekundärkällor

- BBC 1 = BBC 2012 "Analysis: Options for Military intervention in Syria"
Nyhetsartikel. [Elektronisk] <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-17356556> Hämtdatum: 2012-12-30
- BBC 2 = BBC 2012 "Iran and Syria: Alliance of shared enemies and goals"
Nyhetsartikel. [Elektronisk] <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-18369380> Hämtdatum: 2012-12-30
- Burchill, Scott, 2001, "Realism and Neo-realism" i Burchill, Scott, Devetak, Richard, Linklater, Andrew, Paterson, Matthew, Reus-Smit, Christian & True, Jacqui (red) Theories of international relations. Houndmills, Basingstoke, Hampshire. Palgrave
- Bring, Ove, 2002, "FN stadgan och världspolitiken: Om folkrättens roll i en föränderlig värld. Stockholm: Norstedts juridik

- CIA 1 = Central Intelligence Agency's officiella hemsida, The World Factbook, The United States. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/us.html>
Hämtdatum: 2012-12-30
- CIA 2 = Central Intelligence Agency's officiella hemsida, The World Factbook, Libya. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ly.html> Hämtdatum: 2012-12-29
- CIA 3 = Central Intelligence Agency's officiella hemsida, The World Factbook, Syria [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sy.html> Hämtdatum: 2012-12-29
- CIA 4 = Central Intelligence Agency's officiella hemsida, The World Factbook, Crude oil - Production [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2241rank.html?countryName=United%20States&countryCode=us&regionCode=noa&rank=4#us> Hämtdatum: 2012-12-30
- CIA 5 = Central Intelligence Agency's officiella hemsida, The World Factbook, Crude oil - Proved reserves [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2244rank.html?countryName=United%20States&countryCode=us&regionCode=noa&rank=14#us> Hämtdatum: 2012-12-30
- CIA 6 = Central Intelligence Agency's officiella hemsida, The World Factbook, Crude oil - Imports [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2243rank.html?countryName=France&countryCode=fr&regionCode=eur&rank=9#fr> Hämtdatum: 2013-01-06
- CNN 2012 "Russia, China and partners call for non-intervention in Syria, Iran" [Elektronisk] <http://edition.cnn.com/2012/06/07/world/asia/china-russia-syria/index.html> Hämtdatum: 2012-12-29
- Dodds, Klaus, 2007, "Geopolitics - A Very Short Introduction" New York: Oxford University Press.
- Esaiasson, Peter – Giljam, Mikael – Oscarsson, Henrik – Wängnerud, Lena 2012, Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad. 4 uppl. Stockholm: Norstedts juridik
- Fleur, Calle 2012. "Kallt krig om Damaskus". Fokus. Artikel. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.fokus.se/2012/02/kallt-krig-om-damaskus/>
Hämtdatum: 2012-12-29
- FN 1 = Förenta nationerna 2005 "2005 World Summit Outcome" [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.who.int/hiv/universalaccess2010/worldsummit.pdf>
Hämtdatum: 2013-01-14
- FN 2 = Förenta nationernas officiella hemsida, Security Council fails to adopt resolution on Syria. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=42513#.UNxb4Hewys0>
Hämtdatum: 2013-01-06

- FN 3 = Förenta nationerna mänskliga rättigheter - högkommisionären för mänskliga rättigheters kontors hemsida, Pillay warns of consequences under international law as Syria conflict escalates. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.ohchr.org/en/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=12393&LangID=E> Hämtdatum: 2012-12-27
- FN 4 = Förenta nationernas officiella hemsida, Security Council approves ‘no-fly zone’ over Libya. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.un.org/News/Press/docs/2011/sc10200.doc.htm> :Hämtdatum: 2012-12-30
- FN 5 = Förenta nationernas officiella hemsida, General Assembly, in Resolution, Demands All in Syria ‘Immediately and Visibly’ Commit to Ending Violence that Secretary-General Says Is Ripping Country Apart. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.un.org/News/Press/docs/2012/ga11266.doc.htm> Hämtdatum: 2012-01-06
- Hall, Martin, 2009, “Realism” i Gustavsson, Jakob & Tallberg, Jonas (red) Internationella relationer. Lund: Studentlitteratur
- Harmer, Christopher, 2012. “Russian Naval Base Tartus” [Elektronisk] http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Backgrounder_Russian_NavalBaseTartus.pdf . Hämtdatum: 2013-01-06.
- Landguiden 1=Landguidens hemsida, Länder/ Afrika/Libyen [Elektronisk]: <http://www.landguiden.se/Lander/Afrika/Libyen> Hämtdatum: 2013-01-05
- Landguiden 2 = Landguidens hemsida, Länder/Asien/Syrien [Elektronisk]: <http://www.landguiden.se/Lander/Asien/Syrien/Modern-Historia> 2013-01-05 Hämtdatum: 2013-01-05
- Mearsheimer, John J., 1994, “The False Promise of International Institutions” International Security, vol. 19, nr. 3, s. 5-49.
- Mearsheimer, John J., 2001, i Mingst, Karen A. - Snyder, Jack L., 2011. Essential Readings in World Politics, 4e uppl. New York: W. W. Norton & Company.
- Menon, Rajan, 2012, “Beijing and Moscow Balk at ‘Interference’” Current History, vol. 111 nr. 748, s. 310-316.
- Miller, Benjamin, 2010, “Contrasting Explanations for Peace: Realism vs. Liberalism in Europe and the Middle East.” Contemporary Security Policy, vol. 31, nr. 1, s. 134-164.
- Morgenthau, Hans J., 1967, i Mingst, Karen A. - Snyder, Jack L., 2011. Essential Readings in World Politics, 4e uppl. New York: W. W. Norton & Company.
- Morgenthau, Hans J., 1993, “Politics among nations: the struggle for power and peace”. Brief ed. New York: McGraw-Hill
- NATO 1 = NATO:s officiella hemsida, NATO and Libya. [Elektronisk] Tillgänglig: http://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_71652.htm Hämtdatum: 2012-12-27

- NATO 3 = NATO:s officiella hemsida, North Atlantic Council statement on developments on the Turkish-Syrian border. [Elektronisk] Tillgänglig: http://www.nato.int/cps/en/natolive/news_90447.htm?selectedLocale=en
Hämtdatum: 2012-12-29
- NATO 4 = NATO:s officiella hemsida, NATO Member Countries. [Elektronisk] Tillgänglig: http://www.nato.int/cps/en/SID-697A242F-9938E4C3/natolive/nato_countries.htm Hämtdatum: 2013-01-06
- Nerguizian, Aram, 2011 "Instability in Syria: Assessing the Risks of Military Intervention" [Elektronisk] http://csis.org/files/publication/111213_SyriaMilitaryIntervention.pdf
Hämtdatum: 2012-12-30
- New York Times 2011 "Libyan Oil Buys Allies for Qaddafi" Nyhetsartikel. [Elektronisk] http://www.nytimes.com/2011/03/16/world/africa/16mali.html?_r=0
Hämtdatum: 2012-12-30
- NTI= Nuclear Threat Initiatives officiella hemsida, Country profiles/ Syria / Overview. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.nti.org/country-profiles/syria/> Hämtdatum: 2012-12-30
- Nye, Joseph S., 2007, "Att förstå internationella konflikter". Malmö: Liber
- SIPRI 1 = Stockholm International Peace Research Institutes officiella hemsida, The SIPRI Military Expenditure Database, Libya [Elektronisk] Tillgänglig: <http://milexdata.sipri.org/result.php4> Hemsida: 2012-12-30
- SIPRI 2 = Stockholm International Peace Research Institutes officiella hemsida, The SIPRI Military Expenditure Database, Syria [Elektronisk] Tillgänglig: <http://milexdata.sipri.org/result.php4> Hämtdatum: 2012-12-30
- Säkerhetspolitik 1 = Säkerhetspolitik.se, Fördjupning Syrien. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.sakerhetspolitik.se/Konflikter/Syrien/Fordjupning-Syrien/> Hämtdatum: 2012-12-18
- Säkerhetspolitik 2 = Säkerhetspolitik.se, Fördjupning Libyen. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.sakerhetspolitik.se/Konflikter/Libyen/Fordjupning-Libyen/> Hämtdatum: 2012-12-19
- Säkerhetspolitik 3 = Säkerhetspolitik.se, Det internationella systemet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.sakerhetspolitik.se/Sakerhetspolitik/Internationell-sakerhet/Det-internationella-systemet/> Hämtdatum: 2013-01-06
- Trust 2012 "FACTBOX-Libya's military: what does Ghaddafi have left?" Nyhetsartikel. [Elektronisk] <http://www.trust.org/alertnet/news/factbox-libyas-military-what-does-gaddafi-have-left> Hämtdatum: 2012-12-30
- Österdahl, Inger, 2004, "Ett rättfärdigt krig är ett folkrättsligt krig" i Aggestam, Karin (red) (O)Rättfärdiga krig. Lund: Studentlitteratur s. 69-91